

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 70/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. Ing. Mgr. I. I., V., zastúpeného advokátkou JUDr. M. I., V., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžo/11/2011 z 2. augusta 2011 a takto

r o z h o d o l

Sťažnosť Mgr. Ing. Mgr. I. I. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. októbra 2011 doručená sťažnosť Mgr. Ing. Mgr. I. I. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Sžo/11/2011 z 2. augusta 2011 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 4 T/7/2002-2019 z 30. júna 2009 bol sťažovateľ, ktorý bol v tom čase advokátom, uznaný za vinného z prípravy na trestný čin legalizácie príjmov z trestnej činnosti spáchanej v spolupáchateľstve a z trestného činu podvodu.

Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory (ďalej len „SAK“) uznesením č. 3661/09 z 5. októbra 2009 (ďalej aj „napadnuté uznesenie SAK“) pozastavilo výkon advokácie sťažovateľovi v zmysle § 8 ods. 1 písm. c) zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“), podľa ktorého SAK pozastaví výkon advokácie tomu, komu bola v rozsudku súdu prvého stupňa vyslovená vina za úmyselný trestný čin, do právoplatnosti rozsudku.

Sťažovateľ podal 9. februára 2010 Krajskému súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) žalobu proti SAK o preskúmanie zákonnosti uvedeného uznesenia SAK. Krajský súd rozsudkom č. k. 3 S/9/2010-30 z 22. októbra 2010 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) žalobu sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol. Sťažovateľ sa proti tomuto rozsudku odvolal.

Ešte počas konania pred krajským súdom zrušil najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 To 9/2009 zo 4. augusta 2010 rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 4 T/7/2002-2019 z 30. júna 2009, ktorým bol sťažovateľ uznaný za vinného z už uvedeného trestného činu, a vec mu vrátil na opätovné prerokovanie a rozhodnutie.

Uznesením predsedníctva SAK č. 4047/10 z 11. novembra 2010 bolo predchádzajúce uznesenie predsedníctva SAK č. 3661/09 z 5. októbra 2009, ktorým bol sťažovateľovi pozastavený výkon advokácie, zrušené z toho dôvodu, že v dôsledku uznesenia najvyššieho

súdu sp. zn. 4 To 9/2009 zo 4. augusta 2010 pominul u sťažovateľa obligatórny dôvod pozastavenia výkonu advokácie.

Napadnutým uznesením najvyšší súd ako súd odvolací rozsudok krajského súdu č. k. 3 S/9/2010-30 z 22. októbra 2010 zrušil a konanie podľa § 250i ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zastavil, keďže žalobou napadnuté uznesenie SAK bolo zrušené neskorším rozhodnutím orgánu, ktorý ho vydal.

Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu podal sťažovateľ ústavnému súdu sťažnosť, ktorou sa domáha, aby ju ústavný súd prijal na ďalšie konanie a vyslovil, že ním došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru. Sťažovateľ zároveň navrhol, aby ústavný súd napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa

ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS. 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Sťažovateľ namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 50 ods. 2 ústavy *každý, proti komu sa vedie trestné stíhanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.*

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru *každý, kto je obvinený z trestného činu, považuje sa za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.*

Sťažovateľ tvrdí, že najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia vôbec nezaoberal jeho odvolacími dôvodmi a odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nebolo dostatočné a presvedčivé. Sťažovateľ tvrdí, že najvyšší súd sa mal zaoberať najmä dvoma jeho odvolacími dôvodmi, a to konkrétne otázkou doručovania mu uznesenia SAK č. 3661/09 z 5. októbra 2009, a tým, že krajský súd konanie v zmysle § 109 ods. 1 písm. b) OSP neprerušil a nepostúpil vec ústavnému súdu na zaujatie stanoviska, či je § 8 ods. 1 písm. c) zákona o advokácii v súlade s čl. 50 ods. 2 ústavy.

Sťažovateľ sa v konaní pred všeobecnými súdmi domáhal zrušenia napadnutého uznesenia SAK, ktorým mu bol pozastavený výkon advokácie. Neskorším uznesením predsedníctva SAK bolo napadnuté uznesenie SAK zrušené, čím bol dosiahnutý výsledok, ktorého sa sťažovateľ žalobou domáhal. Najvyšší súd podľa § 250i ods. 4 OSP časť prvej vety za bodkočiarkou zrušil odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie zastavil.

Podľa § 250i ods. 4 OSP ak rozhodnutie správneho orgánu bolo medzitým napadnuté protestom prokurátora, súd konanie o žalobe preruší až do jeho vybavenia; ak napadnuté rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené, súd konanie o žalobe zastaví.

Ústavný súd pripomína, že výklad § 250i ods. 4 OSP patrí do výlučnej právomoci všeobecného súdu. Ako už bolo uvedené, ústavný súd by mohol preskúmavať výklad citovaného ustanovenia najvyšším súdom v napadnutom uznesení iba z hľadiska prípadnej svojvoľnosti, arbitrárnosti rozhodnutia, resp. jeho odôvodnenia. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 48/02).

Podľa relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu *„Po vyhlásení rozsudku došlo dňa 22. 11. 2010 Krajskému súdu v Prešove podanie žalovaného zastúpeného advokátkou, s prílohou Uznesenia Slovenskej advokátskej komory číslo: 4047/10 zo dňa 11. novembra 2010, z ktorého vyplýva, že uznesením Predsedníctva Slovenskej advokátskej komory č. 4047/10 zo dňa 11. 11. 2010 bolo zrušené rozhodnutie Predsedníctva Slovenskej advokátskej komory č. 3661/09 zo dňa 05. 10. 2009, ktorým bol žalobcovi pozastavený výkon advokácie z dôvodu, že v dôsledku uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 To 9/2009 zo dňa 04. 08. 2010 pominul obligatórny dôvod pozastavenia výkonu advokácie žalobcovi.*

Podľa § 250i ods. 4 O. s. p. ak rozhodnutie správneho orgánu bolo medzitým napadnuté protestom prokurátora, súd konanie o žalobe preruší až do jeho vybavenia; ak napadnuté rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené, súd konanie o žalobe zastaví. Obdobne sa postupuje, ak pred podaním žaloby na súd sa proti právoplatnému rozhodnutiu správneho orgánu podal mimoriadny opravný prostriedok.

Vzhľadom na to, že zrušením rozhodnutia o pozastavení výkonu advokácie žalobcovi zanikol aj dôvod konania – preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) konanie podľa vyššie citovaného ustanovenia § 250i ods. 4 O. s. p. zastavuje.“

Ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ pre výrok rozhodnutia (v tomto prípade pre zrušenie prvostupňového rozsudku a zastavenie konania). Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. I. ÚS 356/2011, I. ÚS 117/05, II. ÚS 539/2011, IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 115/03). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú. Článok 6 ods. 1 dohovoru však nemožno chápať tak, že vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument, pričom odvolací súd sa pri zamietnutí odvolania môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia rozhodnutia nižšieho súdu (García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Z uvedenej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je zjavné, že námietky sťažovateľa uvedené v odvolaní proti prvostupňovému rozsudku krajského súdu č. k. 3 S/9/2010-30 z 22. októbra 2010 (nesprávne posúdenie doručenia napadnutého uznesenia SAK, odmietnutie prerušiť konanie na účel iniciovania konania o súlade právnych predpisov na ústavnom súde) a prípadná odpoveď na ne, neboli pre výrok napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorým došlo k zastaveniu konania podľa § 250i ods. 4 OSP, rozhodujúce a ani ho nemohli ovplyvniť.

Ústavný súd považuje odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu o zrušení napadnutého rozsudku krajského súdu a o zastavení konania za zodpovedajúce ústavnoprávnej požiadavke na také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany v súlade s § 157 ods. 2 OSP, stručne a jasne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia.

Z uvedených dôvodov nepovažuje ústavný súd odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska za neospravedliteľné, resp. neudržateľné do tej miery, aby mohlo mať za následok porušenie označených základných práv sťažovateľa. Samotná skutočnosť, že sa sťažovateľ s napadnutým uznesením najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho postupu, resp. rozhodnutia (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97).

Sťažovateľ ďalej namieta aj porušenie svojho základného práva na prezumpciu neviny zaručeného v čl. 50 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru.

Sťažovateľ tvrdí, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení „nezaoberal ani podľa sťažovateľa veľmi závažným odvolacím dôvodom a to, že sťažovateľ v odvolaní proti Rozsudku Krajského súdu Prešov podal návrh na prerušenie konania v zmysle ust. § 109 ods. 1 písm. b) OSP a to za tým účelom, aby bola vec postúpená Ústavnému súdu SR na zaujatie stanoviska k otázke, či ust. § 8 ods. 1 písm. e) zákona o advokácii (zák. č. 586/2003 Z. z.) je v súlade s ust. čl. 50 ods. 2 Ústavy a v súlade s čl. 6 ods. 2 Dohovoru“.

Sťažovateľ ďalej vyjadruje názor, že otázka súladu uvedeného ustanovenia zákona o advokácii s predpismi vyššej právnej sily je závažná „a týka sa bezprostredne nielen sťažovateľa, ale aj všetkých advokátov. Je tu predsa jasný rozpor medzi čl. 50 ods. 2 ústavy, čl. 6 ods. 2 dohovoru a § 8 ods. 1 písm. c) zákona o advokácii. V prípade sťažovateľa SAK obligatórne pozastavila výkon advokácie sťažovateľovi napriek tomu, že podľa čl. 50 ods. 2 ústavy, ako aj podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru sa hľadá na sťažovateľa ako na nevinného, teda ako na ktoréhokoľvek nevinného občana. Napriek tomu § 8 ods. 1 písm. c) zákona o advokácii sťažovateľa nepovažuje za nevinného, pretože stačí, ak je sťažovateľovi neprávoplatným rozsudkom súdu prvého stupňa vyslovená vina za úmyselný trestný čin, SAK pozastaví výkon advokácie. Toto ustanovenie zákona o advokácii je v priamom rozpore s prezumpciou neviny zakotvenej v Ústave či Dohovore... Je preto porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy, ako aj čl. 6 ods. 2 Dohovoru, keď právny predpis, konkrétne § 8 ods. 1 písm. c) zákona o advokácii ignoruje prezumpciu neviny

a hľadí na sťažovateľa ako na vinného, hoci mu súd nevyslovil právoplatným odsudzujúcim rozsudkom vinu, resp. hoci mu vina nebola zákonným spôsobom preukázaná.“

Vo vzťahu k namietanému nedostatočnému odôvodneniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd opakuje už uvedený záver o ústavne dostatočnom odôvodnení pre výrok napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a dodáva, že pre tento výrok o zrušení rozsudku súdu prvého stupňa a o zastavení konania bolo prípadné prerušenie konania z dôvodu postúpenia veci ústavnému súdu na zaujatie stanoviska podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP irelevantné.

Podstatou zvyšnej argumentácie sťažovateľa vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 50 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru je namietaný nesúlad § 8 ods. 1 písm. c) zákona o advokácii s čl. 50 ods. 2 ústavy alebo čl. 6 ods. 2 dohovoru.

Ústavný súd pripomína, že prijatie zákona Národnou radou Slovenskej republiky, resp. jeho novelizáciu, nemožno kvalifikovať ako rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah orgánu verejnej moci do základných práv a slobôd fyzickej osoby alebo právnickej osoby tak, ako to požaduje dikcia čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože takéto rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah musí spĺňať atribúty individuálneho aktu aplikácie práva alebo iného individuálneho zásahu do základných práv a slobôd sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 54/08). Ústavný súd preto ani na základe argumentácie sťažovateľa obsiahnutej v jeho podaní nevidí dôvod na odklonenie sa od svojej stabilizovanej judikatúry, pretože tomu bráni koncepcia platnej ústavnej a zákonnej úpravy jeho kompetencií (IV. ÚS 318/2011). Samotná existencia právneho predpisu tak nemohla v okolnostiach daného prípadu vyvolávať namietané porušenie v sťažnosti označených práv sťažovateľa, ktoré by bolo možné uplatniť v konaní o individuálnej sťažnosti. Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 50 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru na jednej strane a napadnutým uznesením najvyššieho súdu na strane druhej, sťažnosť v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Napriek tomu, že petit sťažnosti neobsahuje návrh, aby ústavný súd vyslovil nesúlad § 8 ods. 1 písm. c) zákona o advokácii s čl. 50 ods. 2 ústavy alebo čl. 6 ods. 2 dohovoru, považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že aj keby sa sťažovateľ vyslovenia nesúladu tohto ustanovenia zákona o advokácii s uvedenými právnymi predpismi vyššej právnej sily domáhal, musel by ústavný súd tento návrh podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť ako návrh podaný zjavne neoprávnenou osobou. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu nemožno účel konania o súlade právnych predpisov dosiahnuť v inom type konania ako v konaní podľa čl. 125 ústavy, resp. § 37 a nasl. zákona o ústavnom súde vrátane konania o individuálnej sťažnosti (napr. III. ÚS 18/02, III. ÚS 244/04, IV. ÚS 54/08, IV. ÚS 318/2011).

Vzhľadom na uvedené je ústavný súd toho názoru, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nemožno dávať do takej spojitosti s obsahom v sťažnosti označených základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru, ktorá by mohla byť predmetom posudzovania jeho ústavnosti v konaní o veci samej.

Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. februára 2012